

BESLUT

2019-08-06

Dnr: 19/01670,
1738, 1930 och
1953**SAKEN**

Nyheter P4 Västerbotten, 2019-05-12, kl. 13.30, 2019-05-17, kl. 6.30, 8.30 och 15.30 samt 2019-06-04, kl. 6.30, inslag om 5G; fråga om opartiskhet, saklighet och otillbörligt gynnande

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

ANMÄLNINGARNA**Inslaget den 12 maj 2019 klockan 13.30**

Anmälaren anser sammanfattningsvis följande. Pseudovetenskap framfördes och ingen fakta från vare sig läkare eller fysiker togs upp angående den elektromagnetiska strålningen. Inte heller Sveriges Radio (SR) sa emot. Av inslaget framstod det felaktigt som att forskningen inte är enig om att strålningen inte utgör någon större fara. Dessutom fick en person oemotsagt prata om motståndet mot 5G och göra reklam för sin grupp på Facebook.

Övriga inslag

Granskningsnämnden har mot bakgrund av anmälningarna har granskat de inslag som sändes kl. 6.30, 8.30 och 15.30 den 17 maj 2019. Flera anmälare har anmält inslag som sänts på SR:s webbplats. Granskningsnämnden har mot bakgrund av anmälningarna även granskat det inslag som sändes den 4 juni 2019 kl. 6.30.

Anmälarna anser sammanfattningsvis följande. Inslagen var partiska och tog ställning för 5G-nätet och endast företrädare för 5G-nätet fick uttala sig i inslagen. Dessutom framkom det felaktigheter i inslagen vad gäller det rådande forskningsläget kring 5G samt om 5G består av radio- eller mikrovågor. En oberoende forskare som uttalade

sig om den forskning som visar på hälsoriskerna med strålningen borde ha medverkat i inslagen. Utöver detta anför anmälarna i huvudsak följande gällande de enskilda inslagen.

Inslagen den 17 maj 2019, kl. 6.30, 8.30 och 15.30

- Den intervjuade personen gavs möjlighet att underminera och förlöjliga de som kritiserar 5G. Personen jämförde dessutom felaktigt radiovågor med 5G:s mikrovågor.
- Journalisten hade inte kontrollerat vad oron för 5G tekniken grundar sig i, nämligen att tekniken i praktiken innebär att det inte ens kommer att behövas en telefon för att bli exponerad för radiovågorna dygnet runt.

Inslaget den 4 juni 2019, kl. 6.30

- Det är fel som reportern sa att eventuella hälsorisker inte stöds av forskningen. Det finns ingen forskning som visar att 5G är oskadlig. Oberoende forskning ger kraftfullt stöd till hälsoriskerna med den sortens strålning 5G innebär och visar skadeeffekter på djur, människor och växter även vid befintlig elektromagnetisk strålning.
- Allmänheten förminskades och hånades.
- Av inslaget framstod det som att endast en liten grupp är motståndare till 5G-nätet i Umeå trots att gruppen på Facebook har 459 medlemmar.

Ytterligare en anmälare har anmält ett inslag på SR:s webbplats den 10 maj 2019. Anmälaren anser sammanfattningsvis att SR var partiskt då den forskning som visar på hur skadligt 5G är inte nämndes i inslaget samt att det förminskade den oro som finns kring utbyggnaden.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att de av anmälarna kritiserade uttalandena gjordes av tillfälligt medverkande för vilka kraven på opartiskhet och saklighet kan ställas lägre än på företrädare för programföretaget. Nämnden anser att inslaget inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i dessa delar. Nämnden anser inte heller att inslagen i övrigt strider mot kraven på opartiskhet och saklighet eller mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

Det ingår inte i nämndens uppgift att pröva textinformation på programföretagets webbplats. Därutöver gäller inte kraven på opartiskhet och saklighet för innehåll på SR:s webbplats. Vad anmälarna anför i dessa delar lämnas därför utan åtgärd.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Malin Bonthron efter föredragning av Jenny Grass.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Jenny Grass

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.